

Den 23. oktober 2003 sendte jeg en opfølgingsrapport vedrørende min inspektion den 17. april 2002 af Statsfængslet ved Nr. Snede. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter en udtalelse af 9. januar 2004 med bilag fra direktoratet, herunder udtalelser af 17. december 2003 fra fængslet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 2.2.1. Afdeling A (og B)

Under henvisning til oplysninger i sagen vedrørende min inspektion af Fængselsafdelingen Kærshovedgård gik jeg ud fra at dette fængsels beslutning om at overgå til kun at anvende fornavne skyldes at fængslet er enig med mig i at anvendelse af navneskilte med indsattes fulde navn er betænkelig, og at også direktoratet er enig heri. Jeg bad Statsfængslet ved Nr. Snede om at oplyse om dette fængsel også havde truffet beslutning om ikke at anvende navneskilte med indsattes fulde navn.

Statsfængslet har oplyst at der allerede kort tid efter inspektionen blev truffet bestemmelse om ikke at anvende navneskilte med de indsattes fulde navn. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om underretning om resultatet af overvejelserne under det kommende bygningsyn om at placere renevæsken sådan at (mindre) børn ikke kan få fat i den.

Statsfængslet har oplyst at placeringen af renssevæsken har været drøftet med lederen af bygningsvæsenet. Det er besluttet at undersøge samtlige placeringer af renssevæske i toilet- og baderum med henblik på eventuelt at ændre placeringen således at (mindre) børn ikke kan komme i besiddelse af renssevæsken. Herefter vil bygningsvæsenet, så snart det arbejdsmæssigt er muligt, træffe foranstaltninger til at gennemføre beslutningen i praksis.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Uanset anvendelsen af formuleringen "eventuelt" har jeg forstået det oplyste sådan at der vil ske en placering sådan at (mindre) børn ikke kan komme i besiddelse af renssevæsken. Jeg går således ud fra at det oplyste skal forstås sådan at der kun vil ske ændring hvis renssevæsken ikke allerede er placeret sådan at (mindre) børn ikke kan komme i besiddelse af den. Jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.2.2. Afdeling C

Jeg bad fængslet om at oplyse når arbejdet med istandsættelse af toiletterne på afdeling C var afsluttet.

Statsfængslet har oplyst at arbejdet med istandsættelse af toiletterne på afdeling C er afsluttet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad fængslet om at underrette mig om resultatet af fængslets overvejelser med hensyn til hvordan fængslet ville forholde sig i anledning af direktoratets henstilling i skrivelse af 26. marts 2003 om at institutionerne udskifter håndklæder med håndklæderuller og håndsæbe med sæbedispensere eller lignende. Direktoratet havde anmodet fængslet om underretning hvis fængslet på grund af hærværksfare ikke fandt at kunne efterkomme direktoratets henstilling.

Statsfængslets har oplyst at fængslets tidligere erfaringer med hensyn til hærværk mod sæbedispensere var afgørende for fængslets oprindelige beslutning om at fjerne disse. Statsfængslet har imidlertid på ny overvejet spørgsmålet og har forhørt sig om erfaringerne i andre fængsler. Fængslet har konstateret at erfaringerne ikke er entydige og har derfor besluttet at følge direktoratets henstilling om at lade opsætning af sæbedispensere indgå i planlægningen af den fremtidige ressourceanvendelse. Den 7. januar 2004 har fængslet telefonisk over for direktoratet oplyst at fængslets beslutning tillige omfatter opsætning af håndklæderuller eller engangshåndklæder.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.2.5. Udenomsarealer

I forbindelse med etableringen af de nye lukkede pladser forudsatte fængslet at der blev reserveret de fornødne udenomsarealer til boldspil mv. Direktoratet har henholdt sig hertil og har tilføjet at kriminalforsorgens rådgivende arkitekt på et møde mellem direktoratet og fængslet i starten af maj 2003 orienterede om skitseprojektet. Direktoratet ville inden for de økonomiske rammer forsøge at sikre nødvendige udendørsfaciliteter.

Jeg bad direktoratet om at orientere mig når der var truffet beslutning om hvilke udendørsfaciliteter fængslet skulle have i forbindelse med etableringen af de nye lukkede pladser.

Jeg bad desuden fængslet om at underrette mig om resultatet af de overvejelser som fængslet i forbindelse med etableringen af de nye lukkede pladser ville foretage vedrørende indretningen af gården.

Statsfængslet har oplyst at fængslets ønske om overdækning/halvtag på gårdtursarealet på nuværende tidspunkt er afvist på grund af manglende økonomiske muligheder.

Direktoratet har oplyst at isolationsafdelingen fremover vil befinde sig indenfor fængslets lukkede område, og at gårdtursarealet ved isolationsafdelingen indgår i byggeplanerne herfor. Det er i den forbindelse besluttet at etablere et halvtag på gårdtursarealet såfremt dette vil være sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Direktoratet overvejer i øjeblikket hvorvidt overdækning kan etableres uden at undvigelsesmulighederne derved øges.

Direktoratet har supplerende vedrørende udendørsfaciliteter oplyst at projektet med det lukkede område i statsfængslet omfatter etablering af en boldbane. Der ikke derimod ikke i projektet med etablering af en lukket afdeling i statsfængslet afsat midler til etablering af en ny sportshal. Gennemførelse af dette projekt afhænger derfor af om der i forbindelse med prioriteringen af kriminalforsorgens midler til anlægsarbejder bliver mulighed for at gennemføre projektet.

Jeg har noteret mig at der i forbindelse med etableringen af de nye lukkede pladser vil blive etableret en boldbane. Jeg beder fortsat om underretning om hvad der videre sker vedrørende indretningen af gårdtursarealet ved isolationsafdelingen der nu indgår i byggeplanerne, herunder underretning om resultatet af overvejelserne om at etablere et halvtag på arealet.

Ad punkt 2.3.2. Isolationsrum mv.

Jeg bad direktoratet om at sende mig en kopi af et brev af 5. august 1994 som direktoratet i forbindelse med direktoratets inspektion havde sendt til talsmændene med kopi til fængslet. I brevet besvarede direktoratet en række spørgsmål om bygningernes vedligeholdelse, og en klage fra talsmændene over vedligeholdelse af isolationsrummet blev også besvaret.

Direktoratet her vedlagt kopi af brevet af 5. august 1994. Heraf fremgår bl.a. at isolationsrummet på det pågældende tidspunkt havde været udsat for hærværk og endnu ikke var sat i stand.

Jeg har noteret mig indholdet af dette brev.

Jeg bad desuden fængslet om at underrette mig om resultatet af drøftelserne under det kommende bygningssyn med hensyn til at udarbejde en vedligeholdelsesplan for isolationsrummene.

Statsfængslet har oplyst at rummene netop er blevet malet, ligesom væggene på isolationsafdelingen er malet med mere friske og moderne farver. Der vil i fængslets vedligeholdelsesplan for 2004 blive taget højde for at disse rum løbende skal synes og genmales på grund af slid. Det første rum er nu indrettet til samtalerum, det vil sige at det fastboltede inventar er fjernet, og der er i stedet opsat almindeligt bord og stole samt hængt billeder på væggene i rummet.

Direktoratet har henholdt sig til det af statsfængslet oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.6. Fritidsfaciliteter

Jeg bad fængslet om at orientere mig når det blev muligt at reovere kondirummet.

Jeg tilkendegav desuden at jeg afventede underretning når der var sat skriftligt instruktionsmateriale op i kondirummet – omfattende brugen af udstyret og opvarmnings- og udstrækningsøvelser

Statsfængslet har oplyst at fængslets kondirum blev malet i sommeren 2003. Samtlige redskaber og håndvægte er kontrolleret for om de opfylder krav til beskaffenhed. Håndvægte med en vægt på over 15 kg er fjernet fra rummet. Ombetrækning af hynder vil blive foretaget snarest. Ved samtlige maskiner er der ophængt vejledning i brugen af udstyret.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 3.2. Fritid

Jeg noterede mig det af fængslet oplyste om igangværende drøftelser om ændret tjenestetilrettelæggelse for fængselsfunktionærerne i hvilken forbindelse også spørgsmålet om faste rammer for fritidsaktiviteter (herunder løbeaktiviteter) var blevet drøftet. Jeg bad fængslet orientere mig hvis drøftelserne om ændret tjenestetilrettelæggelse i øvrigt måtte resultere i ændringer vedrørende fritidsområdet. Jeg henviste til mit citat i den endelige rapport s. 47 fra fængslets udtalelse af 17. juni 2002 hvori det blev oplyst at der var truffet beslutning om ændring af ledelsesstrukturen bl.a. med henblik på en tættere opfølgning af serviceringen af de indsatte, herunder på fritidsområdet, og at det ville være ønskeligt med flere såkaldt styrede aktiviteter.

Fængslet har oplyst at drøftelserne om ændret tjenestetilrettelæggelse ikke har resulteret i væsentlige ændringer på fritidsområdet og har henvist til at der har været gennemført besparelsestiltag på fritidsområdet, herunder navnlig hvad angår udflugter ud af fængslet. Det er videre oplyst at der er i september 2003 er lavet en brugerundersøgelse blandt de indsatte om tilfredsheden mv. på fritidsområdet. På baggrund af denne brugerundersøgelse vil der i 2004 blive udarbejdet en handleplan der vil blive forelagt for direktoratet.

Direktoratet kan henholde sig hertil med oplysning om at direktoratet vil orientere mig om resultatet af direktoratets overvejelser når handleplanen er modtaget, og direktoratet har haft lejlighed til at gennemgå denne.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne orientering.

Ad punkt 3.3. Undervisning

Jeg noterede mig det oplyste om mulighederne for niveaudelt undervisning som følge af frigørelse af et lokale til undervisningsbrug. Idet jeg gik ud fra at fængslet ville foretage en sådan opdeling, bad jeg fængslet om at oplyse om erfaringerne hermed så snart dette var muligt.

Statsfængslet har oplyst at der ved siden af de egentlige undervisningslokaler er etableret tilhørende grupperum, ligesom der er opbygget et velfungerende edb-netværk. Dette gælder for såvel det åbne afsnit som for det halvåbne. På den baggrund kan der nu på en meget tilfredsstillende måde gennemføres niveaudelt undervisning herunder i dansk hvor man har elever på FVU på fire forskellige trin samtidig. Herved minimeres det ved inspektionen omtalte problem med eksponering af svage elever.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Med den bemærkning at jeg forstår det oplyste sådan at niveaudelt undervisning har fundet (og finder) sted, og at erfaringerne hermed er gode, har jeg noteret mig det oplyste.

Jeg bad om underretning om resultatet af de fornyede overvejelser om at etablere AMU-kurser i fængslet. Kurserne ville finde sted i forbindelse med ibrugtagningen af de lukkede pladser.

Statsfængslet har oplyst at overvejelserne vedrørende AMU-kurser ikke er tilendebragt. I forbindelse med ibrugtagningen af det lukkede afsnit er der nedsat en arbejdsgruppe der skal overveje hvordan fængslet inden for de givne bygningsmæssige rammer kan sammensætte en beskæftigelsesplan der bl.a. indeholder undervisning, beskæftigelse og behandling. På nuværende tidspunkt er der lagt op til at et væsentligt element i den fremtidige aktivering af de indsatte kommer til at bestå af behandlingsorienterede programmer der retter sig mod henholdsvis voldsdømte og stofmisbrugere. Planlægning af disse programmer sker i samarbejde med direktoratet.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har supplerende oplyst at den beskæftigelsesplan der nu er udarbejdet, ikke indeholder forslag om indførelse af AMU-kurser i det nye lukkede afsnit i Statsfængslet ved Nr. Snede. Såfremt det senere skulle vise sig muligt, kan AMU-kurser eventuelt komme på tale i begrænset omfang. Målgruppen for deltagelse i AMU-kursus vil formentlig være lille i det nye lukkede afsnit, idet beskæftigelsesplanen indeholder en behandlingsafdeling for svage misbrugere hvor der skal arbejdes med motivation til behandling og med at få disse

svage indsatte til at leve en tålelig tilværelse. Endvidere er der planlagt en afdeling hvor der skal tilbydes behandling efter et canadisk voldsprogram der hedder Violence Prevention Program. Endelig er der planlagt to fællesskabsafdelinger hvor det er tanken at de indsatte skal beskæftiges i en beskæftigelsesbygning i umiddelbar nærhed af belægningsbygningerne. Det overvejes i øjeblikket om man skal anvende en eksisterende bygning, eller om der skal opføres en helt ny bygning til formålet. Det må forventes at eventuelle deltagere i AMU-kurser skal findes blandt de indsatte på fællesskabsafdelingerne.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.4. Modtagelse og rundvisning

Jeg bad om underretning om resultatet af den evaluering af modtagelsesproceduren som efter fængslets tidligere oplysninger ville finde sted inden udgangen af år 2003.

Statsfængslet har oplyst at der en gang om ugen tilbydes de nye indsatte en generel orientering om afsoningsforholdene. Ved ankomsten får alle nye indsatte udleveret en folder med oplysninger om generelle forhold. Der har udviklet sig den praksis at mange kontaktpersoner gennemgår denne folder med den indsatte temmelig indgående idet personale og indsatte derved får en bredere samtale. Herved opnår den indsatte et godt kendskab til fængslet, og personalet får et godt kendskab til den enkelte indsatte. Erfaringerne med den ny modtagelsesprocedure er at en del indsatte ikke møder op til den fælles orientering, idet de giver udtryk for at de føler sig velorienterede på grund af den samtale som de har haft med kontaktpersonen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.5. Besøg

Hvis det skulle vise sig at der skete ændringer i besøgstiden (med hensyn til det af talsmændene rejste spørgsmål om at rykke besøgstiden lørdag og søndag), bad jeg fængslet om at underrette mig herom. Jeg anførte i den forbindelse at fængslet havde henvist til igangværende drøftelser med personalets organisation om ændringer i tjenestetilrettelæggelsen, idet en sådan rykning vil kræve en ændring af besøgspostens arbejdstid.

Statsfængslet har oplyst at der ikke er sket ændringer i besøgstiden. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.6. Bibliotek

Jeg gik ud fra at fængslet havde fulgt direktoratets henstilling om at anskaffe bogkataloger, eventuelt ved udprint fra bibliotekets hjemmeside.

Jeg bad endvidere om underretning om resultatet af de fornyede overvejelser om biblioteksordningen som fængslet vil foretage i forbindelse med ibrugtagningen af de lukkede pladser.

Statsfængslet har oplyst at fængslet endnu ikke har fulgt direktoratets henstilling, idet man afventer resultatet af overvejelserne om hvorledes biblioteksbetjeningen fremover i forbindelse med ibrugtagning af det nye lukkede afsnit mest hensigtsmæssigt kan tilrettelægges.

Direktoratet har henholdt sig hertil med oplysning om at direktoratet vil orientere mig når direktoratet har modtaget resultatet af disse overvejelser fra statsfængslet.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer direktoratets orientering.

Ad punkt 6.10. Tv

Jeg bad fængslet om at oplyse mig om resultatet af fængslets overvejelser om at indføre den model som anvendes i Statsfængslet på Kragsskovhede.

Statsfængslet har oplyst at der er indhentet oplysninger om diverse tv-ordninger fra andre fængsler. Disse oplysninger er videregivet til og løbende drøftet med fængslets talsmandsgruppe. Der har været afholdt afstemning blandt de indsatte om hvilke tv-kanaler man ønsker. Statsfængslet har herefter taget kontakt til to tv-kanaludbydere for at indhente pristilbud på professionelt udstyr mv. Fængslet er ved slutningen af denne proces og forventer at have signal på anlægget enten ultimo december eller primo januar 2004. Talsmændene er løbende blevet holdt orienteret og inddraget i drøftelserne.

Statsfængslet har supplerende den 8. januar 2004 telefonisk over for direktoratet oplyst at tv-anlægget nu er sat i drift.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Med den bemærkning at jeg forstår det oplyste sådan at der er indført en ordning som de indsatte er tilfredse med, har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 7.2. Besøg

Jeg bad om underretning om resultatet af overvejelserne om indretning af legeplads i forbindelse med indretning af det lukkede afsnit.

Statsfængslet har oplyst at besøg i det nye lukkede afsnit i modsætning til gældende praksis i det åbne (og halvåbne) afsnit ikke vil skulle ske på egen stue. Besøg vil skulle foregå i en særskilt bygning hvori der indrettes fem besøgsrum. På grund af byggeprojektets økonomiske rammer er der ikke i projekteringen taget højde for indretning af hverken indendørs eller udendørs faciliteter.

ter for de besøgendes børn. Der vil dog blive indkøbt legetøj til udlevering i forbindelse med besøg.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 8.5. Fritid

Jeg noterede mig at direktoratet ville følge op på fængslets arbejde med at finde en tilfredsstillende løsning vedrørende motions- og fritidsforhold for indsatte på strafafdelingen. Jeg bad om at blive underrettet om den løsning der blev fundet.

Statsfængslet har oplyst at fængslet som nævnt i opfølgingsrapporten er enig i at der i forbindelse med konverteringen af pladser til lukkede pladser findes en tilfredsstillende løsning vedrørende motions- og fritidsforhold på strafafdelingen. Dette er dog under forudsætning af at strafafdelingen bevarer sin nuværende status. Statsfængslet har dog indstillet til direktoratet at strafafdelingens status ændres således at den fremover alene skal tjene som isolations- og disciplinærafdeling for statsfængslets egen lukkede og åbne afsnit og for de åbne pladser på Fængselsafdelingen Kærshovedgård. Herved undgår man at der bliver tale om længerevarende ophold for hovedparten af de indsatte der er placeret på afdelingen, idet afdelingen herefter ikke som i dag skal huse indsatte fra de øvrige åbne fængsler der er bestemt til fortsat afsoning i lukket fængsel, og som på grund af pladsforholdene i det lukkede fængsel har ophold i Statsfængslet ved Nr. Snedes isolationsafdeling i længere tid. Direktoratet har dog endnu ikke taget stilling til statsfængslets indstilling, men fængslet forventer at problemstillingen afklares inden åbningen af de lukkede pladser i april/maj 2004. Indtil der foreligger en afklaring af dette spørgsmål, er der ikke fra fængslets side lagt op til ændringer i forhold til de faciliteter der er til rådighed.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har supplerende oplyst at overvejelserne vedrørende den fremtidige anvendelse af strafafdelingen endnu ikke er tilendebragt. Direktoratet forventer at kunne vende tilbage til sagen senest den 1. maj 2004.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer direktoratets tilbagemelding.

Ad punkt 9.5. Besøg

Jeg noterede mig det oplyste om indarbejdelse af **vejledningspligten** i de interne regler for personalet for så vidt angår spørgsmålet om de indsatte og de besøgendes opsynspligt over for besøgende børn, og at de besøgende herudover orienteres skriftligt via ansøgningsblanketterne om besøgstilladelse. Jeg bad fængslet om at oplyse om det har været overvejet at oplyse om **opsynspligten** i de interne regler der retter sig til de indsatte, og hvis det ikke er tilfældet, bad jeg på ny fængslet om at overveje det. Jeg bad om underretning om resultatet af disse overvejelser.

Statsfængslet har oplyst at opsynspligten for de indsatte er indarbejdet i de gældende interne regler for de indsatte. Statsfængslet har vedlagt kopi af disse regler.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

I de interne regler har fængslet under pkt. 8 henledt opmærksomheden på at de besøgende har ansvaret for opsynet med mindreårige børn.

Jeg noterede mig som nævnt bl.a. at de besøgende blev skriftligt orienteret om deres opsynspligt (via den blanket der benyttes ved ansøgning om besøgstilladelse). Min anmodning til fængslet om at overveje at oplyse om opsynspligten i de interne regler der retter sig mod de indsatte, sigtede til skriftlig orientering af de indsatte om deres pligt til – ligesom den der ledsager barnet – at holde opsyn med barnet, jf. pkt. 19 i besøgsvejledningen hvoraf det fremgår at såvel den indsatte som den besøgende har opsynspligt.

Jeg anmoder på denne baggrund fængslet om at overveje at præcisere det anførte under pkt. 8, så det fremgår at også den indsatte har opsynspligt over for besøgende børn. Jeg beder om underretning om resultatet af disse overvejelser.

12. Opfølgning

Jeg afventer underretning vedrørende pkt. 2.2.5., 3.2., 6.6., 8.5. og 9.5.

13. Underretning

Denne rapport sendes til Statsfængslet ved Nr. Snede, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i statsfængslet.

Lennart Frandsen
Inspektionschef